

UZASADNIENIE

K. S. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...) K. S. w S. w pozwie skierowanym przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W. domagał się zasądzenia kwoty 4.952,25 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 8 sierpnia 2019 r. do dnia zapłaty. Jednocześnie, strona powodowa wniosła o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa prawnego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, iż na skutek zdarzenia z dnia 1 lipca 2019 r. uszkodzony został samochód marki O. (...) o numerze rejestracyjnym (...). Powód uzasadnił, iż na kwotę roszczenia głównego składa się kwota: 4.335,75 zł stanowiąca koszty najmu pojazdu zastępczego przez okres najmu nieuznany przez pozwanego (11 dni) oraz różnicy w stawce najmu przyjętej przez pozwanego (92,25 zł brutto), a stawki przyjętej przez powoda (202,95 zł brutto) przez okres uznany przez pozwanego (19 dni); 339,00 zł tytułem parkowania przez 24 dni po stawce 30,00 zł brutto oraz kwota 277,05 zł tytułem zwrotu kosztów holowania pojazdu. Sprawca kolizji korzystał z ochrony ubezpieczeniowej w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w (...) S.A. z siedzibą w W.. Pozwany uznał swą odpowiedzialność i uprawnionemu wypłacono kwotę 1.752,75 zł tytułem kosztów najmu pojazdu zastępczego, 350,55 zł tytułem parkingu uszkodzonego pojazdu oraz kwotę 202,95 zł tytułem kosztów holowania pojazdu. W ocenie strony powodowej, wysokość należnego odszkodowania została zaniżona. Natomiast poszkodowanemu za usługę parkowania wystawiono fakturę nr (...) na kwotę 900,00 zł brutto, tj. za 30 dni po stawce 168,29 zł brutto (od dnia 1 lipca 2019 r. do dnia 31 lipca 2019 r.), za usługę najmu pojazdu zastępczego wystawiono fakturę nr (...) na kwotę 6.088,50 zł brutto, tj. za 30 dni w stawce po 202,95 zł brutto, zaś z tytułu kosztów holowania pojazdu wystawiono fakturę nr (...) na kwotę 480,00 zł brutto.

Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w Suwałkach w dniu 2 lutego 2023 r. w sprawie o sygn. akt I Nc 1479/22 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym uwzględniając powództwo w całości.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty (...) S.A. z siedzibą w W. domagał się oddalenia powództwa oraz zasądzenia na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Argumentując stanowisko w sprawie pozwany przyznał, iż co do zasady ponosi odpowiedzialność za szkodę powstałą w pojeździe marki O. (...) o numerze rejestracyjnym (...) na skutek zdarzenia z dnia 1 lipca 2019 r. Wskazał jednak, iż roszczenie odszkodowawcze z powyższego tytułu zaspokoił jeszcze przed procesem poprzez wypłatę kwot w wysokości 1.752,75 zł tytułem kosztów najmu pojazdu zastępczego, 202,95 zł tytułem holowania pojazdu, 350,55 zł tytułem parkowania. Pozwany wskazał, iż w toku obsługi szkody pozwany przyznał poszkodowanemu odszkodowanie na kwotę 1.752,75 zł tytułem kosztów najmu pojazdu zastępczego za 19 dni w oparciu o stawkę 75,00 zł netto (92,25 zł brutto) dla pojazdów klasy C. Ponadto strona pozwana podkreśliła, iż zgłaszający szkodę jest informowany o zasadach wynajmu pojazdu zastępczego wraz z podaną wysokością stawek akceptowanych przez zakład ubezpieczeń. Pozwany przekazał poszkodowanemu informację o zasadach wynajmu pojazdu zastępczego wraz z podaną wysokością stawek akceptowanych przez zakład ubezpieczeń. Dla wynajętego pojazdu klasy C stawka za jeden dzień najmu wynosi 75,00 zł netto. Ww. wskazał również, iż niezasadne było wynajmowanie przez poszkodowanego pojazdu przy stawce 202,95 zł brutto przez okres aż 30 dni. Poszkodowany zdaniem strony pozwanej nie dołożył możliwych starań do zmniejszenia rozmiaru szkody na którą składają się koszty najmu pojazdu zastępczego. Podkreślono również, iż pozwany nie zgadza się z roszczeniem o zapłatę dodatkowej kwoty tytułem zwrotu kosztów parkowania i holowania uszkodzonego pojazdu. Pozwany uznaje przedstawione przez powoda koszty parkowania i holowania za zawyżone i odbiegające od średnich stawek za parkowanie obowiązujących w miejscu zdarzenia.

W odpowiedzi na sprzeciw strona powodowa wskazała, iż popiera w pełnej rozciągłości stanowisko prezentowane w pozwie.

Wyrokiem z dnia 25 października 2023 r. w sprawie sygn. akt I C 171/23 Sąd Rejonowy w Suwałkach zasądził od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powoda K. S. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) K. S. w S. kwotę 4.123,76 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 01 sierpnia 2019 r. do dnia zapłaty (pkt I. wyroku), oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt II. wyroku), zasądził od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powoda K. S. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) K. S. w S. kwotę 1.929,37 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 749,43 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego (pkt III. wyroku), zasądził od powoda K. S. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) K. S. w S. na rzecz pozwanego (...) S.A. w W. kwotę 320,72 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 150,57 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego (pkt IV. wyroku), nakazał pobrać od pozwanego / (...) S.A. w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Suwałkach kwotę 101,33 zł tytułem brakujących kosztów sądowych w sprawie (pkt V. wyroku) oraz nakazał pobrać od powoda K. S. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) K. S. w S. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Suwałkach kwotę 20,35 zł tytułem brakujących kosztów sądowych w sprawie.

Powyższy wyrok zapadł przy tym w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

Z tychże ustaleń wynikało, że w dniu 1 lipca 2019 r. doszło do zdarzenia drogowego, w wyniku którego uszkodzony został samochód marki O. (...) o numerze rejestracyjnym (...), stanowiący własność C. O.. Sprawca kolizji korzystał z ochrony ubezpieczeniowej w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia posiadaczy pojazdów mechanicznych w (...) S.A. z siedzibą w W..

W dniu 2 lipca 2019 r. szkodę zgłoszono ubezpieczycielowi, który po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego, uznał swoją odpowiedzialność i wypłacił odszkodowanie w wysokości 1.752,75 zł tytułem kosztów najmu pojazdu zastępczego, 202,95 zł tytułem holowania pojazdu oraz kwotę 350,55 zł tytułem parkowania.

W dniu 1 lipca 2019 r. C. O. zawarł z K. S. prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą (...) K. S. w S. umowę najmu pojazdu zastępczego. W umowie ustalono cenę netto za każdą rozpoczętą dobę najmu pojazdu zastępczego na kwotę 165,00 zł netto. Z tytułu wypożyczenia samochodu C. O. wystawiono fakturę nr (...) z dnia 31 lipca 2019 r. na kwotę 6.088,50 zł brutto za najem samochodu, fakturę nr (...) z dnia 31 lipca 2019 r. na kwotę 900,00 zł za parkowanie samochodu oraz fakturę nr (...) z dnia 31 lipca 2019 r. na kwotę 480,00 zł za holowanie pojazdu O. (...) o numerze rejestracyjnym (...).

C. O. korzystał z pojazdu zastępczego w celach wyjazdów związanych z zaspokojeniem potrzeb życia codziennego; dojazdów do lekarza, rehabilitacji oraz wykorzystania w pracy wynikających z zakresu obowiązków. Ponadto wskazano, że pojazd zastępczy jest jedynym pojazdem w gospodarstwie domowym i nie było możliwości zastąpienia go innym pojazdem.

W dniu 2 lipca 2019 r. K. S. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...) K. S. w S. zawarł z C. O. umowę cesji wierzytelności przysługującej poszkodowanemu w stosunku do (...) S.A. z siedzibą w W. w związku ze szkodą w pojeździe marki O. (...) o numerze rejestracyjnym (...).

Sąd Rejonowy przy tym wskazał na opinię biegłego sądowego, który stwierdził, iż wyłączenie uszkodzonego pojazdu z eksploatacji ze względu na powstałe uszkodzenia, od dnia szkody, tj. 1 lipca 2019 r. było w pełni uzasadnione, tym samym uzasadniony był czas najmu samochodu zastępczego obejmujący łącznie 30 dni kalendarzowych (1.07.2019 r. – 31.07.2019 r.) wskazanych w fakturze o numerze (...) z dnia 31 lipca 2019 r. W okresie ww. nie można wskazać działań powoda, które należałoby określić mianem celowego i nieuzasadnionego przedłużenia czasu najmu pojazdu zastępczego. Średnia stawka za wynajem pojazdu zastępczego obowiązujących na rynku lokalnym klasy C analogicznej grupy (...), jak uszkodzony pojazd marki O. (...) oscyluje na kwotę 142,56 zł netto za dobę. Biegły sądowy podkreślił również, że zlecenie wykonania usługi holowania uszkodzonego pojazdu było w pełni uzasadnione. Poszkodowany ze względu na ustalony w toku likwidacji szkody zakres uszkodzeń jego pojazdu nie mógł z niego korzystać w sposób bezpieczny i zgodny z przeznaczeniem. Kwota zastosowana za holowanie pojazdu w kwocie 390,24 zł netto odpowiada

cenom stosowanym za holowanie w 2019 r. Zaś kwota zastosowana w zakresie parkowania pojazdu w roku 2019 r. w wysokości 30,00 zł brutto jest również zgodna ze stawkami stosowanymi w tym okresie.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy w pierwszej kolejności wskazał, iż powództwo w kształcie zgłoszonym przez K. S. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) K. S. w S. zasługiwało na uwzględnienie w części.

Przechodząc dalej, Sąd I instancji podkreślił, że w niniejszej sprawie pozwany nie kwestionował legitymacji czynnej powoda, więc zbędne jest czynienie rozważań co do tej kwestii. P. tenże Sąd wskazał, iż – w jego ocenie – umowa przelewu wierzytelności dołączona od akt niniejszej sprawy była zarówno ważna, jak i skuteczna, i w oparciu o nią przysługiwała powodowi legitymacja procesowa czynna w niniejszym postępowaniu.

Przechodząc do meritum Sąd Rejonowy podkreślił następnie, że bezspornym w sprawie niniejszej był fakt zaistnienia zdarzenia, w wyniku którego uszkodzony został samochód osobowy będący własnością C. O..

Na gruncie niniejszej sprawy – w ocenie Sądu I instancji – bezsporne było, iż (...) S.A. z siedzibą w W. ponosi odpowiedzialność za szkodę w pojeździe marki O. (...) o numerze rejestracyjnym (...), stanowiącym własność C. O. w związku ze zdarzeniem z dnia 1 lipca 2019 r.

Ponadto, (...) S.A. z siedzibą w W. poprzez wypłatę w toku postępowania likwidacyjnego odszkodowania z tytułu najmu pojazdu zastępczego w łącznej wysokości 1.752,75 zł (za 19 dni), kwotę 350,55 zł z tytułu parkowania oraz kwotę 202,95 zł z tytułu holowania pojazdu przyznał, iż ponosi odpowiedzialność również za szkodę związaną z najmem pojazdu zastępczego w związku ze zdarzeniem z dnia 1 lipca 2019 r. Powyższe zostało przyznane w toku procesu.

W kontekście powyższego Sąd I instancji zaakcentował, że spór stron w niniejszej sprawie sprowadzał się zatem do ustalenia uzasadnionego czasu najmu pojazdu zastępczego w związku ze zdarzeniem z dnia 1 lipca 2019 r. wraz z obowiązującą stawką, uzasadnionych kosztów z tytułu holowania pojazdu, jak i jego parkowania.

W pierwszej kolejności tenże Sąd podkreślił, iż zgodnie z treścią art. 822 § 1 kc przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Zgodnie natomiast z art. 34 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. z 2022 r., poz. 2277) – dalej jako: ustawa – zakład ubezpieczeń zobowiązany jest do wypłaty odszkodowania z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Obowiązek naprawienia szkody przez posiadacza pojazdu mechanicznego znajduje z kolei oparcie w art. 435 § 1 kc w zw. z art. 436 § 1 kc.

Sąd Rejonowy zaznaczył przy tym, że ubezpieczyciel odpowiada w granicach odpowiedzialności sprawcy szkody, tj. za normalne następstwa działania bądź zaniechania, z którego szkoda wynikła (art. 361 § 1 k.c.). Wysokość odszkodowania winna odpowiadać rzeczywistym, uzasadnionym kosztom usunięcia skutków wypadku, ograniczona jest jedynie kwotą określoną w umowie ubezpieczenia (art. 824 § 1 kc, art. 36 ustawy).

W tym miejscu Sąd I instancji podał również, iż stosownie do treści art. 361 § 2 kc w granicach normalnych następstw działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła, i w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono.

I tak, Sąd Rejonowy wyjaśnił przy tym, iż w myśl omawianego przepisu szkoda może występować w dwojakiej postaci, po pierwsze może ona obejmować straty, które poszkodowany poniósł (damnum emergens), albo też, po drugie, utratę korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono (lucrum cessans). (...) Przez pojęcie damnum

emergens przyjęto rozumieć każde pogorszenie się sytuacji majątkowej poszkodowanego, wskutek zmniejszenia się posiadanych aktywów lub też zwiększenia jego pasywów (zob. A. Rembieliński, w: J. Winiarz, Komentarz KC, t. 1, 1989, s. 295). (...) Omawiana postać szkody zawiera w sobie także zwiększenie się tych zobowiązań poszkodowanego, których powstanie lub powiększenie się ich rozmiaru stanowi skutek zdarzenia przypisanego osobie zobowiązanej do naprawienia szkody.” (por. Kodeks cywilny. Komentarz, pod red. E. Gniewka i P. Machnikowskiego, Legalis 2021, komentarz do art. 361 kc, nb. 36-38).

W aktualnym orzecznictwie jest niekwestionowane, że w granicach normalnych następstw szkody wynikającej z niemożności korzystania z samochodu mieszczą się także celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki poniesione na najem samochodu zastępczego (uchwała Sądu Najwyższego w składzie 7 sędziów z dnia 17 listopada 2011 r., sygn. III CZP 5/11; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2017 r., sygn. III CZP 20/17). Pogląd taki Sąd Najwyższy sam określa jako utrwalony (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2019 r., sygn. III CZP 84/18). Niemożność korzystania z pojazdu mechanicznego jako składnika majątkowego niewątpliwie stanowi źródło szkody o charakterze niemajątkowym, polegającej na dyskomforcie spowodowanym niedogodnościami posiadacza pojazdu wynikającymi z niemożliwości korzystania z tego składnika majątkowego. Ponadto niemożność korzystania z pojazdu może być źródłem szkody o charakterze majątkowym wtedy, gdy spowoduje wydatki posiadacza uszkodzonego lub zniszczonego pojazdu na najem pojazdu zastępczego, stratę bowiem w rozumieniu art. 361 § 2 kc stanowią wydatki, które służą ograniczeniu negatywnych następstw doznanych przez poszkodowanego w wyniku uszkodzenia bądź zniszczenia rzeczy (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2013 r., sygn. III CZP 76/13).

Reasumując, w ocenie Sądu I instancji poniesione przez poszkodowanego koszty najmu samochodu zastępczego (w związku z pozbawieniem poszkodowanego możliwości korzystania z własnego pojazdu, który uległ uszkodzeniu na skutek zdarzenia drogowego) pozostają w normalnym związku przyczynowym z wypadkiem i są szkodą w rozumieniu art. 361 kc.

Przenosząc powyższe na grunt przedmiotowej sprawy Sąd Rejonowy wskazał, iż celem ustalenia m.in.: wysokości stawki rynkowej (minimalnej i maksymalnej) najmu pojazdu odpowiadającego klasie pojazdu zastępczego (S. (...)) oraz uszkodzonego (O. (...)) stosowanych na rynku lokalnym dla poszkodowanego w III kwartale 2019 r.; uzasadnionego czasu najmu pojazdu zastępczego (S. (...)) w związku ze szkodą z dnia 1 lipca 2019 r. dotyczącą pojazdu O. (...) z uwzględnieniem daty szkody, zgłoszenia szkody, przygotowania samochodu do oględzin, oględzin pojazdu, czasu oczekiwania na kalkulację naprawy i wycenę pozwanego, daty zakwalifikowania przez pozwanego szkody jako całkowitej, daty wydania decyzji o wypłacie odszkodowania oraz daty faktycznego przekazania odszkodowania, tzw. okresu organizacyjnego oraz dni wolnych od pracy; okresu parkowania pojazdu uszkodzonego z uwzględnieniem daty szkody, zgłoszenia szkody, przygotowania samochodu do oględzin, oględzin pojazdu, czasu oczekiwania na kalkulację naprawy i wycenę pozwanego, daty zakwalifikowania przez pozwanego szkody jako całkowitej, daty wydania decyzji o wypłacie odszkodowania oraz daty faktycznego przekazania odszkodowania, tzw. okresu organizacyjnego oraz dni wolnych od pracy; czy przyjęta stawka za parking uszkodzonego pojazdu jest zgodna ze średnią cen najmu pojazdu zastępczego tej samej klasy na rynku lokalnym; czy przyjęta stawka za holowanie pojazdu jest zgodna ze średnimi cenami tejże usługi na rynku lokalnym, z uwzględnieniem odległości holowania – tenże Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu techniki samochodowej, ruchu drogowego, rekonstrukcji wypadków i kolizji drogowych, wyceny wartości pojazdów samochodowych oraz jakości i kosztów napraw powypadkowych – J. P..

W ocenie Sądu I instancji, złożone przez biegłego sądowego opinie (opinia główna i dwie opinie uzupełniające) są opiniami zupełnymi, rzetelnymi, profesjonalnymi, przejrzystymi, jasnymi, klarownymi i logicznymi, jak również są sporządzone zgodnie z przyjętymi standardami. Dodatkowo, zostały wyczerpująco umotywowane i nie budzą jakichkolwiek wątpliwości tegoż Sądu. Reasumując – zdaniem Sądu Rejonowego – opinie sporządzone na potrzeby niniejszego postępowania w wyczerpujący sposób wyjaśniają sporne zagadnienia.

W tym miejscu tenże Sąd podkreślił również, że J. P. jest specjalistą w swej dziedzinie, dysponującym niezbędną wiedzą fachową i długoletnim doświadczeniem zawodowym. Ponadto, żadna ze stron – reprezentowanych przez

fachowych pełnomocników – nie kwestionowała twierdzeń biegłego sądowego. Dlatego też Sąd I instancji przyjął wnioski zawarte w opinii sporządzonej na potrzeby niniejszego postępowania, jako własne.

Sąd Rejonowy zaakcentował, iż biegły sądowy J. P. po dokonaniu analizy akt sprawy i akt szkody wskazał, że wyłączenie uszkodzonego pojazdu z eksploatacji ze względu na powstałe uszkodzenia, od dnia szkody, tj. 1 lipca 2019 r. było w pełni uzasadnione, tym samym uzasadniony był czas najmu samochodu zastępczego obejmujący łącznie 30 dni kalendarzowych (1.07.2019 r. – 31.07.2019 r.) wskazanych w fakturze o numerze (...) z dnia 31 lipca 2019 r. W okresie ww. nie można wskazać działań powoda, które należałoby określić mianem celowego i nieuzasadnionego przedłużenia czasu najmu pojazdu zastępczego. Średnia stawka za wynajem pojazdu zastępczego obowiązujących na rynku lokalnym klasy C analogicznej grupy (...), jak uszkodzony pojazd marki O. (...) oscyluje na kwotę 142,56 zł netto za dobę. Biegły sądowy podkreślił również, że zlecenie wykonania usługi holowania uszkodzonego pojazdu było w pełni uzasadnione. Poszkodowany ze względu na ustalony w toku likwidacji szkody zakres uszkodzeń jego pojazdu nie mógł z niego korzystać w sposób bezpieczny i zgodny z przeznaczeniem. Kwota zastosowana za holowanie pojazdu w kwocie 390,24 zł netto odpowiada cenom stosowanym za holowanie w 2019 r. Zaś kwota zastosowana w zakresie parkowania pojazdu w roku 2019 r. w wysokości 30,00 zł brutto jest również zgodna ze stawkami stosowanymi w tym okresie.

Reasumując, Sąd I instancji podzielił stanowisko prezentowane przez stronę powodową, iż okres najmu pojazdu zastępczego wyniósł 30 dni, za które powód domaga się zapłaty. Natomiast przy uwzględnieniu kwoty wypłaconej przez stronę pozwaną jeszcze w toku procesu, tj. 1.752,75 zł, powodowi należy się dodatkowa kwota z tytułu najmu pojazdu zastępczego, tj. 3.507,72 zł, uwzględniając wskazaną przez biegłego sądowego w opinii średnią stawkę za najem pojazdu zastępczego w kwocie 142,56 zł netto. W dalszej części wskazać trzeba, że kwota zastosowana przez powoda za holowanie pojazdu w wysokości 390,24 zł netto odpowiada cenom za holowanie pojazdu w 2019 r., zatem skoro pozwany wypłacił jeszcze w toku procesu z tego tytułu kwotę 202,95 zł to powodowi należy się kwota w wysokości 277,05 zł tytułem różnicy w zakresie kwoty wypłaconej, a należnej. Ponadto stawka zastosowana za parkowanie pojazdu w 2019 r. w kwocie 30,00 zł brutto jest zgodna ze stawkami stosowanymi w tym okresie. Z uwagi na powyższe, jeśli pozwany z tego tytułu wypłacił jeszcze w toku likwidacji powodowi kwotę 350,55 zł, to stronie powodowej należy się jeszcze kwota w wysokości 339,00 zł, zgodnie z żądaniem strony powodowej.

Wskazać przy tym należy, iż o odsetkach należnych od zasądzonej kwoty Sąd Rejonowy orzekł zgodnie z żądaniem pozwu, tj. zasądził je od dnia 8 sierpnia 2019 r., mając na względzie datę wymagalności roszczenia.

O kosztach procesu Sąd I instancji orzekł stosownie do treści art. 100 kpc w zw. z § 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.), dokonując ich stosunkowego rozdzielenia.

Stosownie do treści art. 98 § 1¹ kpc od kwoty zasądzonej tytułem zwrotu kosztów procesu należą się odsetki, w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, którym je zasądzono, do dnia zapłaty (...).

Podkreślił przy tym Sąd I instancji, iż w sprawie niniejszej doszło do błędów w obliczaniu wysokości kosztów procesu i w konsekwencji w pkt. III i IV sentencji wyroku Sądu Rejonowego w Suwałkach z dnia 25 października 2023 r. w sprawie o sygn. akt I C 171/23 wskazano błędne kwoty.

Tenże Sąd w tym miejscu wskazał, iż z uwagi na powyższe rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu powinno przedstawiać się w sposób opisany poniżej.

W przedmiotowej sprawie strona powodowa poniosła koszty w łącznej kwocie 2.317,00 zł (opłata od pozwu – 400,00 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 917,00 zł, jak również wykorzystana zaliczka na poczet wynagrodzenia biegłego sądowego – 1.000,00 zł) i wygrała sprawę w 83%. Z kolei, koszty procesu po stronie pozwanej wynoszą 1.917,00 zł, tj. wynagrodzenie pełnomocnika wraz z opłatą skarbową w wysokości 917,00 zł oraz wykorzystana zaliczka na poczet wynagrodzenia pełnomocnika sądowego – 1.000 zł. Reasumując, suma kosztów procesu wyniosła 4.217,00 zł.

zł. W konsekwencji, pozwany jest zobowiązany zwrócić powodowi kwotę 1.597,22 zł ($4.234,00 \times 83\% = 3.514,22$ zł, $3.514,22$ zł – $1.917,00$ zł = $1.597,22$ zł) – pkt III sentencji wyroku.

Natomiast o brakujących kosztach sądowych pokrytych tymczasowo przez Skarb Państwa Sąd I instancji rozstrzygnął w oparciu o treść art. 83 ust. 2 w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1144) w zw. z art. 100 kpc.

W sprawie niniejszej suma brakujących kosztów sądowych ukształtowała się na poziomie 523,34 zł. W tym stanie rzeczy, uwzględniając wynik procesu (powód wygrał w 83%), Sąd Rejonowy podał, że należy pobrać od strony powodowej kwotę 88,97 zł, zaś od (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 434,37 zł - pkt V i VI sentencji wyroku.

Końcowo, Sąd I instancji podkreślił, iż zasadnym zdaje się wniesienie przez stronę postępowania zażalenia na rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu w zakresie pkt. III i IV sentencji wyroku Sądu Rejonowego w Suwałkach z dnia 25 października 2023 r. w sprawie o sygn. akt I C 171/23, które to zażalenie (w przypadku jego skutecznego wniesienia) zostanie uwzględnione jako oczywiście uzasadnione – na podstawie art. 395 § 2 kpc.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł pozwany (...) S.A. w W., zaskarżając go częściowo, a mianowicie: w zakresie pkt I. – co do kwoty 2.492,96 zł, a także w zakresie pkt III. oraz V. – w całości. Przedmiotowemu wyrokowi w apelacji zarzucono przy tym:

1. naruszenie prawa materialnego – art. 361 § 1 i 2 k.c., poprzez błędne określenie wysokości szkody i przyjęcie, że powodowi należy się odszkodowanie obejmujące dodatkowe koszty najmu pojazdu zastępczego w sytuacji, gdy naliczonego w tej wysokości odszkodowania nie można uznać za wydatek ekonomicznie uzasadniony i konieczny, albowiem poszkodowany został poinformowany przez pozwanego o wysokości maksymalnych akceptowanych stawek najmu pojazdu zastępczego dla segmentu „C, która przy najmie powyżej 7 dni wynosi kwotę 75,00 zł netto (92,25 zł brutto), a tym samym zasadna jest dopłata odszkodowania jedynie kwoty 1.014,75 zł z tytułu najmu pojazdu zastępczego,

2. sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego materiału dowodowego wskutek naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 233 § 1 k.p.c. przez dokonanie oceny dowodów w sposób nie wszechstronny i z naruszeniem zasad prawidłowego wnioskowania poprzez: nie wzięcie pod uwagę, że poszkodowany zapoznał się z ofertą najmu pojazdu zastępczego w ramach sieci (...) (co wynika m. in. z korespondencji kierowanej do poszkodowanego), a tym samym miał wiedzę o możliwości wynajmu u pozwanego pojazdu klasy „C w wysokości kwoty 75,00 zł netto (92,25 zł brutto) za dobę przy najmie pojazdu powyżej 7 dni.

W świetle powyższego, pozwany domagał się:

I. zmiany zaskarżonego wyroku Sądu Rejonowego w Suwałkach I Wydział Cywilny z dnia 25 października 2023 r. sygn. akt I C 171/23 w pkt I poprzez oddalenie powództwa w części co do kwoty 2.492,96 zł wraz ze zmianą dotyczącą kosztów postępowania przed Sądem I instancji (pkt III i V),

II. zasądzenia od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych, z uwzględnieniem wyodrębnionych kosztów zastępstwa procesowego,

ewentualnie o:

III. uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Suwałkach I Wydziałowi Cywilnemu do ponownego jej rozpoznania wraz z rozstrzygnięciem o kosztach II instancji.

W odpowiedzi na apelację, powód wniósł o jej oddalenie w całości oraz zasądzenie od strony pozwanej na swoją rzecz kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego okazała częściowo uzasadniona i w tym też zakresie podlegała uwzględnieniu.

Pozwany w przedmiotowej apelacji sformułował zarzuty dotyczące zarówno naruszenia prawa procesowego (art. 233 § 1 k.p.c.), jak i prawa materialnego (art. 361 § 1 k.c.), jednakże każdy z nich sprowadzał się do kwestii nieuzasadnionego przyznania przez Sąd I instancji na rzecz powoda K. S. dodatkowych kosztów najmu pojazdu zastępczego, w sytuacji gdy naliczonego w tej wysokości odszkodowania – w ocenie pozwanego – nie można uznać za wydatek ekonomicznie uzasadniony i konieczny.

Przechodząc do oceny zarzutów naruszenia przez Sąd I instancji art. 233 § 1 k.p.c. oraz art. 361 § 1 k.c. należy wskazać, że Sąd Okręgowy podziela stanowisko skarżącego, iż Sąd I instancji naruszył art. 233 § 1 k.p.c., błędnie przyjmując, że należne powodowi odszkodowanie obejmujące dodatkowe koszty najmu pojazdu zastępczego uznać można za wydatek ekonomicznie uzasadniony i konieczny, podczas gdy poszkodowany został poinformowany przez pozwanego o wysokości maksymalnych akceptowanych stawek najmu pojazdu zastępczego dla segmentu „C, która przy najmie powyżej 7 dni wynosi kwotę 75,00 zł netto (92,25 zł brutto), a tym samym w ocenie pozwanego zasadna jest dopłata odszkodowania jedynie kwoty 1.014,75 zł z tytułu najmu pojazdu zastępczego.

W ocenie Sądu Okręgowego, okoliczności podniesione w apelacji uprawniają do odmiennej oceny stanu faktycznego i wyciągnięcia odmiennych wniosków.

Przepis art. 361 § 1 k.c. określa granice odpowiedzialności za szkodę, wskazując iż odpowiedzialność ta obejmuje tylko normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynika. Należy podkreślić, iż ubezpieczyciel ma obowiązek zwrotu poszkodowanemu wydatków celowych i ekonomicznie uzasadnionych w związku ze szkodą (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2013 r. II CZP 76/13). W ocenie Sądu, pozwany nie może ponosić ujemnych konsekwencji braku współdziałania poszkodowanego w zakresie dążenia do minimalizacji szkody, a zawyżone stawki najmu pojazdu zastępczego stosowane przez powoda nie pozostają usprawiedliwione żadnymi okolicznościami.

Zauważyć należało, iż w niniejszej sprawie poszkodowanemu po zgłoszeniu szkody przekazano podstawowe informacje co do pojazdu zastępczego, a wyczerpująca informacja co do szczegółów najmu została zamieszczona przy zgłoszeniu szkody w dniu 02 lipca 2019 r. Dodać przy tym godzi się, iż na pytanie zawarte w podsumowaniu szkody: „czy chcesz wynająć pojazd zastępczy?” (k. 58) udzielona została odpowiedź: „mam już wynajęty”.

Dalej zaakcentować należy, że w podsumowaniu zgłoszenia szkody dokonanej przez K. S. (k. 58 akt sprawy) pozwany zawarł zasady i stawki wynajmu pojazdu zastępczego. Z pisma tego wynika, iż dla segmentu klasy C stawka za dobę najmu wynosi do 95,00 zł. Przy czym w rubryce tej widnieje następujący zapis: „Zgłaszający zapoznał się z treścią”. Szkoda zaś miała miejsce dzień wcześniej, tj. w dniu 01 lipca 2019 r., zatem zgłaszający szkodę, po zapoznaniu się z zasadami najmu pojazdu zastępczego u ubezpieczyciela, winien poinformować o tym fakcie poszkodowanego, który wówczas miałby możliwość podjęcia decyzji, czy kontynuować dotychczasowy najem licząc się z poniesieniem wyższych kosztów, czy też zrezygnować i wynająć auto zastępcze u pozwanego. Tym samym uznać można, iż poszkodowany zapoznał się ze stawkami za najem pojazdu zastępczego akceptowanymi przez pozwanego, stąd też miał wiedzę, iż zakład ubezpieczeń nie dokona zwrotu żadnych kosztów wynajmu pojazdu zastępczego.

Należy ponadto podkreślić, iż pismo z dnia 04 lipca 2019 r. skierowane do poszkodowanego C. O. (k. 59) zawiera również informację, że: w przypadku wynajmu pojazdu zastępczego we własny zakresie, ubezpieczyciel może ograniczyć wysokość przyznanego zwrotu; wówczas wypłacona będzie zgodna z kosztami jakie poniósłby ubezpieczyciel, gdyby pojazd zastępczy był przez niego organizowany. Sąd I instancji w poczynionych przez siebie ustaleniach faktycznych nie podważył faktu, że pozwany poinformował poszkodowanego o możliwości organizacji pojazdu zastępczego, to jednak wskazał, iż nieskorzystanie przez poszkodowanego z oferty wskazanych podmiotów nie naruszyło obowiązku minimalizacji szkody.

Sąd Okręgowy stoi na stanowisku, iż powód powinien był przekazywać poszkodowanemu wszelkie informacje, które mogłyby doprowadzić do ograniczenia kosztów związanych z najmem. Powód jednak z oczywistych względów nie był zainteresowany tym, aby poszkodowany wynajął pojazd zastępczy gdzie indziej, za niższą stawkę, ponieważ powód czerpał zysk z wynajęcia pojazdu poszkodowanemu. Fakt zaniechania powoda w kwestii przekazania poszkodowanemu informacji o najmie pojazdu zastępczego nie może jednak rodzić negatywnych konsekwencji dla pozwanego. Powód, jako upoważniony do występowania za poszkodowanego, zobowiązany był w takim samym zakresie dążyć do zmniejszenia rozmiarów szkody, jak sam poszkodowany. W ocenie Sądu fakt powierzenia powodowi czynności związanych ze zgłoszeniem i likwidacją szkody nie zwalnia jednak ani poszkodowanego, ani powoda z obowiązku dążenia do zmniejszenia rozmiarów szkody.

Należy podkreślić, że swoim działaniem poszkodowany powinien dążyć do minimalizacji szkody, tymczasem w niniejszej sprawie w sposób nieuzasadniony i nieuprawniony ją zawyżył. Nie wykazał przy tym zainteresowania i minimalnej aktywności w zakresie zweryfikowania stawek rynkowych za najem pojazdów zastępczych. Takie działanie pozwala poszkodowanemu przypisać zasadność zarzutu, że spowodował on nieuzasadnione i niecelowe wydatki związane ze szkodą. Należy bowiem podkreślić, że obowiązek odszkodowawczy ubezpieczyciela jest limitowany przepisami art. 354 k.c. w zw. z art. 824¹ k.c., co uprawnia go do weryfikacji racjonalności kosztów poniesionych przez poszkodowanego. Uznać należy, iż weryfikacji tej pozwany dokonał w sposób prawidłowy i słusznie odmówił rozszerzenia własnej odpowiedzialności odszkodowawczej, co mogłoby wpływać na wysokość składek na ubezpieczenie. Zachowanie poszkodowanego było nieuzasadnione, bezkrytyczne w zakresie podjęcia decyzji o najmie pojazdu zastępczego u powoda i zmierzało do rozszerzenia własnej odpowiedzialności pozwanego, czego zaakceptować nie sposób (tak też uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 1997r. III CZP 14/97, OSNC 1997, z. 8, poz. 103, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 2002r. I CKN 1993/00).

Z powyższych względów, w okolicznościach niniejszej sprawy Sąd Okręgowy nie zgodził się ze stanowiskiem Sądu Rejonowego, iż powodowi przysługuje zwrot kosztów wynajmu samochodu zastępczego przez poszkodowanego w zakresie kwoty 4.123,76 zł. W świetle powyższych twierdzeń, zachodziła konieczność zweryfikowania stawki najmu pojazdu zastępczego do kwoty oferowanej przez podmiot współpracujący z pozwanym. Odszkodowanie z tytułu kosztów wynajmu pojazdu zastępczego winno bowiem wynieść 2.250,00 zł netto (2.767,50 zł brutto) (30 dni w stawce 75,00 zł netto (92,25 zł brutto)). Ponieważ pozwany z tego tytułu zapłacił poszkodowanemu łącznie kwotę 1.752,75 zł brutto, zasądzeniu podlegała kwota 2.492,96 zł (bowiem zasadna dopłata z tytułu najmu to kwota 1.014,75 zł (2.767,50 zł – 1.752,75 zł), tym samym kwota 2.492,96 wynika z następującego działania: 4.123,76 zł – 1.014,75 zł – 277,05 zł (koszt holowania) – 339,00 zł (koszt parkowania).

Uwzględniając wszystko powyższe, z mocy art. 386 § 1 k.p.c. orzeczono jak w pkt I. sentencji wyroku, zaś w zakresie, w jakim Sąd Okręgowy oddalił apelację pozwanego jako bezzasadną z mocy art. 385 k.p.c. orzeczono jak w pkt II. sentencji wyroku.

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy orzekł natomiast w oparciu o art. 100 k.p.c. i koszty procesu wzajemnie między stronami zniósł (pkt III. sentencji wyroku).

Jak podkreśla się w orzecznictwie, omawiany przepis daje Sądowi możliwość wzajemnego zniesienia kosztów postępowania. Swoboda Sądu w tym zakresie nie jest jednak dowolna (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2007 r., I PK 157/07, OSNAPiUS 2009, Nr 3–4, poz. 33). Dopuszczalność podjęcia przez Sąd takiej decyzji jest jednak uwarunkowana spełnieniem łącznie dwóch warunków. Pierwszy warunek to stosunek wygranej do przegranej; wynosi 50% lub jest do tej wartości zbliżony. Drugim warunkiem jest to, aby koszty poniesione przez strony również się równoważyły. W takim wypadku Sąd może w orzeczeniu znieść między stronami wzajemne koszty postępowania. Jeżeli jednak żaden z tych warunków nie jest spełniony lub nie jest spełniony chociażby jeden z nich, to w takim wypadku Sąd nie może orzec o zniesieniu takich kosztów (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 13 marca 2013 r., I ACa 799/12, Legalis). Przy czym dla zastosowania art. 100 k.p.c. i wzajemnego zniesienia kosztów procesu nie jest konieczne, aby idealnie się równoważył stosunek wygranej do przegranej i zakres poniesionych przez strony kosztów

podlegających rozliczeniu. Stosunek wygranej do przegranej powinien być zbliżony i w takim samym zakresie zbliżone powinny być poniesione koszty każdej ze stron (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 04 listopada 2015 r., III APa 31/14, Legalis).

W ocenie Sądu Okręgowego, niniejszy przepis znajduje zastosowanie w tej sprawie, albowiem strony niniejszego postępowania w zbliżonym stosunku wygrały i przegrały proces, zaś koszty poniesione przez nich równoważyły się.

Z tych wszystkich względów, orzeczono jak w sentencji.

sędzia Mirosław Krzysztof Derda